Ch10 - Mười Pháp - II. Phẩm Hộ Trì (Nāthavagga)

Kinh Tăng Chi Bộ (VNC PHVN, 2021)

1140 > KINH TĂNG CHI BỘ

n. PHẨM Hộ TRÌ (NẴTHAVAGGAẻ^

I. KINH TRÚ XỨ (Senãsanasutta) (Ả. V. 15) 11. Này các Tỷ-kheo? Tỵ-kheo thành tựu năm chi phàn, thân cận, chia sẻ trú xứ thành tựu năm chi phân, không bao lâu5 do đoạn diệt các lậu hoặc, ngay trong hiện tại5 tự mình với thắng trí chứng ngộ5 chứng đạt và an trú Vô lậu tâm giải thoát, Tuệ giải thoát. Và này các Tỷ-kheo, thế nào là Tỷ-kheo thành tựu năm chi phần? Ở đây5 này các Tỵ-kheo? Tỷ-kheo có lòng tin, tin tưởng ở sự giác ngộ của Như Lai: là The Tôn? bậc A-la-hán, Chanh Đẳng Giac, Minh HạnhTúc, Thiện Thệ, Thế Gian Giải? vổ Thượng Si, Điều Ngự Trượng Phu, Thiền Nhơn Sư5 Phật, Thế Ton." Vị ấy ít bệnh, ít não5 sự tiêu hóa được điều hòa, không lạnh quá, không nóng quá, trung binh, hợp với tinh tấn.1415 Vị ây không lừa đảo, man trá, nêu rõ mình như chân đôi với bậc Đạo su, đôi với các vị sáng suốt hay đối với các vị đồng Phạm hạnh. Vị ấy sống tinh cần tinh tấn, từ bỏ các pháp bất thiện, thành tựu các pháp thiện, nỗ lực, kiên tri, tinh tấn, không từ bỏ gánh nặng trong các pháp thiện.16 Vị ấy có trí tuệ, thành tựu trí tuệ về sanh diệt [của các pháp], thể nhập Thánh quyêt trạch17 đưa đên chơn chánh đoạn diệt khô đau. Như vậy5 này các Tỷ-kheo, Tỷ-kheo thành tựu năm chi phần. Này các Tỷ-kheo, như thế nào là trú xứ thành tựu năm chi phần? Ở dây, này các Tỷ-kheo, trú xứ không quá xa, không quá gần9 thuận tiện cho việc đi và đến. Ban ngày không đông đúc, ban đêm không ôn ào, không huyên náo. ít xúc chạm với ruồi, muỗi, gi6, sức nóng mặt trời và các loại rắn rít. Tại trú xứ ấy, tìm được không mệt nhọc các vật dụng như y áo5 đồ ăn khất thực? sàng tọa, dược phẩm trị bệnh. Tại trú xứ ấy, các Trưởng lão Tỷ-kheo đến ở là những bậc nghe nhiều,

14 Nãtha. Như tên gọi cư sĩ Anãthapindika nghĩa là người giúp đỡ cho những ai đang cần sự giúp đỡ.

15 Majjhimaya padhãnakkhamãya.

16 Xem/C5. V. 173.

17 Xem^S. V. 175.

được trao truyền kinh điển, là những bậc trì Pháp, trì Luật, trì Toát yếu, thường thường đến các vị ấy tìm hiểu, hỏi han: "Thua Tôn giả, cái này là thế nào? Y nghĩa cái này là gi?" Các Tôn giả ấy mở rộng những gì chưa mở rộng9 trình bày những gì chưa trình bày, đối với những vấn đề còn khởi lên những nghi vấn, vị ấy giải tỏa các nghi vấn ấy. Này các Tỷ-kheo, trú xứ như vậy thành tựu năm chi phần. Này các Tỷ-kheo5 Tỷ-kheo thành tựu năm chi phần, thân cận5 chia sẻ trú xứ thành tựu năm chi phân, không bao lâu5 do đoạn diệt các lậu hoặc, ngay trong hiện tại, tự mình với thắng trí có thể chứng ngộ, chứng đạt và an trú Vô lậu tâm giải thoát, Tuệ giải thoát. II. KINH NẢM CHI PHẦN (Pancangasutta) (A. V. 16) 12. Này các Tỷ-kheo5 Tỷ-kheo đoạn tận năm chi phần? thành tựu năm chi phần, được gọi trong Pháp và Luật này là vị toàn hảo, đã thành tựu viên

mãn, là bậc tôi thượng. Và này các Tỷ-kheo, thế nào là Tỷ-kheo đoạn tận năm chi phần? Ở dây, này các Tỷ-kheo, Tỷ-kheo đoạn tận dục tham, đoạn tận sân? đoạn tận hôn trầm thụy miên, đoạn tận trạo hối5 đoạn tận nghi. Như vậy? này các Tỷkheo? là Tỷ-kheo đoạn tận năm chi phần. Và này các Tỷ-kheo5 thế nào là Tỷ-kheo thành tựu năm chi phần? Ở đây5 này các Tỷ-kheo, Tỷ-kheo thành tựu vô học giới uẩn, thành tựu vô học định uẩn, thành tựu vô học tuệ uẩn, thành tựu vô học giải thoát uẩn, thành tựu vô học giải thoát tri kiến uẩn. Như vậy, này các Tỷ-kheo5 là Tỷ-kheo thành tựu năm chi phần. Này các Tỷ-kheo, Tỷ-kheo đoạn tận năm chi phần, thành tựu năm chi phần, được gọi trong Pháp và Luật này là vị toàn hảo5 đã thành tựu viên mãn5 là bậc tối thượng. Không dục tham, không sân, Không hôn trầm thụy miên, Không trạo cử? không nghi, Tỷ-kheo hoàn toàn không. Với vô học giới uẩn, Định uẩn và tuệ uẩn, Đầy đủ với giải thoát, Với tri kiến như vậy. Vị Tỷ-kheo như vậy5 Đầy đủ năm chi phần? Đoạn tận năm chi phần, Trong Pháp và Luật này, Được gọi vị đầy đủ, Hoàn toàn mọi phương diện.

1142 KINH TĂNG CHI BỘ

IIL KINH CÁC KIẾT SỬ (Samyojanasutta) (A. V. 17) 13. Này các Tỷ-kheo? có mười kiết sử này. Thế nào là mười? Năm hạ phần kiết sử, năm thượng phàn kiết sử. Thế nào là năm hạ phần kiết sử? Thân kiến, nghi, giới cấm thủ, dục tham, sân. Đây là năm hạ phần kiết sử. Thê nào là năm thượng phân kiêt sử? Săc ái5 vô săc ái, mạn, trạo cử, vô minh. Đây là năm thượng phần kiết sử. Này các Tỷ-kheo9 đây là mười kiết sử. IV KINH TÂM HOANG vu (Cetokhiỉasutta)^ (4 V. 17) 14. Này các Tỷ-kheo5 với Tỷ-kheo hay Tỷ-kheo-ni nào năm tâm hoang vu chưa được đoạn tận, năm tâm triên phược chưa được căt dứt, với vị ây9 đêm đến hay ngày đến, chờ đợi là sự tổn giảm trong các thiện pháp, không phải là tăng trưởng. Như thế nào là năm tâm hoang vu chưa được đoạn tận? Này các Tỷ-kheo, ở đây Tỷ-kheo nào nghi ngờ bậc Đạo su, do dự? không quyết đoán, không có tịnh tín. Này các Tỷ-kheo, Tỷ-kheo nào nghi ngờ bậc Đạo sư, do dự9 không quyêt đoán, không có tịnh tín, thời tâm vị ây không hướng vê nhiệt tâm, chuyên chii, kiên trì, tinh tân. Nêu tâm của ai không hướng vê nhiệt tâm, chuyên chú, kiên tri, tinh tấn, như vậy là tâm hoang vu thứ nhất chưa được đoạn tận. Lại nữa, này các Tỷ-kheo, Tỷ-kheo nào nghi ngờ Pháp, do dụ*, không quyết đoán, không có tịnh tín. Này các Tỷ-kheo5 Tỷ-kheo nào nghi ngờ Pháp, do dự, không quyết đoán, không có tịnh tín, thời tâm vị ấy không hướng về nhiệt tâm, chuyên chú, kiên trì, tinh tấn. Nếu tâm của ai không hướng về nhiệt tâm, chuyên chú5 kiên trì, tinh tấn, như vậy là tâm hoang vu thứ hai chưa được đoạn tận. Lại nữa, này các Tỷ-kheo9 Tỷ-kheo nào nghi ngờ Tăng, do dụ*, không quyết đoán, không có tịnh tín. Này các Tỷ-kheo5 Tỷ-kheo nào nghi ngờ Tăng? do dự, không quyết đoán, không có tịnh tín, thời tâm vị ấy không hướng về nhiệt tâm, chuyên chú, kiên tri, tinh tân. Nêu tâm của ai không hướng vê nhiệt tâm, chuyên chú5 kiên tri, tinh tấn, như vậy là tâm hoang vu thứ ba chưa được đoạn tận. Lại nữa, này các Tỷ-kheo9 Tỷ-kheo nào nghi ngờ các học pháp, do dự? không quyết đoán, không có tịnh tín. Này các Tỷ-kheo? Tỷ-kheo nào nghi ngờ các học pháp, do dự9 không quyết đoán, không có tịnh tín, thời tâm vị ấy không hướng về nhiệt tâm, chuyên chú, kiên trì, tinh tấn. Nếu tâm của ai không hướng về nhiệt tâm, chuyên chú, kiên trì, tinh tấn, như vậy là tâm hoang vu thứ tư chưa được đoạn tận.

18 Tham chiếu: Tăng.(T.02. 0125.51.4. 0817al6); Thập thượng kỉnh (rQL.JpOpl.lp. 0052C17); Tâm uế (roi. 0026.206. 0780b 15); A-tỳ-ấạt-ma Tập dị môn luận (726. 1536.12. 0416a22).

CHƯƠNG X. MƯỜI PHÁP 1143

Lại nữa, này các Tỷ-kheo, Tỷ-kheo nào phân nộ đôi với các vị đông Phạm hạnh, không có hoan hỷ9 tâm tư chống đối5 cứng rắn. Này các Tỷ-kheo, Tỷ- kheo nào phẫn nộ đối với các vị đồng Phạm hạnh, không có hoan hỷ? tâm tư chống đối, cứng rắn, thời tâm của vị này không hướng về nhiệt tâm, chuyên chú, kiên trì, tinh tấn. Nếu tâm của ai không hướng về nhiệt tâm, chuyên chú, kiên trì, tinh tấn, như vậy là tâm hoang vu thứ năm chưa được đoạn tận. Như vậy là năm tâm hoang vu chưa được đoạn tận. Thê nào là năm tâm triên phược chưa được căt đứt? Này các Tỷ-kheo, ở đây5 vị Tỷ-kheo đối với những dục, không phải không tham ái, không phải không tham dục, không phải không ái luyến, không phải không khao khát, không phải không nhiệt não, không phải không khát ái. Này các Ty.kheo, Tỷ-kheo nào đối với những dục? không phải không tham ái... không phải không khát ái, thời tâm của vị ấy không hướng về nhiệt tâm, chuyên chú, kiên trì5 tinh tấn. Nếu tâm của ai không hướng về nhiệt tâm, chuyên chú5 kiên tri, tinh tân? như vậy là tâm triên phược thứ nhât chưa được cắt đứt. Lại nữa5 này các Tỷ-kheo, Tỷ-kheo nào đối với tự thân, không phải không tham ái... như vậy là tâm triên phược thứ hai chưa được căt đứt. Lại nữa, này các Tỷ-kheo, Tỷ-kheo nào đối với các sắc pháp, không phải không tham ái... như vậy là tâm triền phược thứ ba chưa được cắt đứt. Lại nữa, này các Tỷ-kheo5 Tỷ-kheo nào ăn cho đến thỏa thuê, cho đến bụng chứa đầy? sống thiên về khoái lạc sàng tọa, khoái lạc ngủ nghi, khoái lạc thụy miên. Này các Tỷ-kheo, Tỷ-kheo nào ăn cho đến thỏa thuê? cho đến bụng chứa đầy... như vậy là tâm triền phược thứ tư chưa được cắt đứt. Lại nữa, này các Tỷ-kheo, Tỷ-kheo nào sông Phạm hạnh với mong câu được sanh thiên giới, có ý nghĩ: "Ta với giới này, với hạnh này, với khổ hạnh này, hay với Phạm hạnh này sẽ được sanh làm chư thiên này hay chư thiên khác." Này các Tỷ-kheo, Tỷ-kheo nào sống Phạm hạnh... như vậy là tâm triền phược thứ năm chưa được cắt đứt. Như vậy là năm tâm triền phược chưa được cắt đứt. Này các Tỷ-kheo, Tỷ-kheo hay Tỷ-kheo-ni nào, năm tâm hoang vu này chưa được đoạn tận, năm tâm triên phược này chưa được căt dứt, với vị ây, đêm đến hay ngày đến, chờ đợi là sự tổn giảm trong các thiện pháp, không phải là sự tăng trưởng. Này các Tỷ-kheo, Tỷ-kheo hay Tỷ-kheo-ni nào năm tâm hoang vu đã được đoạn tận? năm tâm triền phược đã được cắt đứt, với vị ấy, đêm đến hay ngày dến, chờ đợi là sự lớn mạnh trong các thiện pháp, không phải là sự tổn giảm. Thế nào là năm tâm hoang vu đã được đoạn tận? Này các Tỷ-kheo, ở đây, Tỷ-kheo nào không nghi ngờ bậc Đạo su, không do dự5 quyết đoán, tịnh tín. Này các Tỷ-kheo? Tỷ-kheo nào không nghi ngờ bậc

1144 KINH TẢNG CHI Bộ

Đạo sư9 không do dự5 quyết đoán, tịnh tín, thời tâm vị ấy hướng về nhiệt tâm, chuyên chú, kiên trì, tinh tấn. Nếu tâm của ai hướng về nhiệt tâm, chuyên chú, kiên trì, tinh tấn, như vậy là tâm hoang vu thứ nhất đã được đoạn tận. Lại nữa, này các Tỷ-kheo5 Tỷ-kheo nào không nghi ngờ Pháp... không nghi ngờ Tăng... không nghi ngờ học pháp,

không do dự, quyết đoán, tịnh tín. Này các Tỷ-kheo, Tỷ-kheo nào khônẹ nghi ngờ học pháp, không do dự, quyết đoán, tịnh tín, thời tâm vị ấy hướng ve nhiệt tâm, chuyên chú, kiên tri, tinh tấn. Nếu tâm của ai hướng về nhiệt tâm, chuyên chú, kiên tri, tinh tấn, như vậy là tâm hoang vu thứ tư đã được đoạn tận. Lại nữa. này các Tỷ>kheo5 Tỷ-kheo nào không phân nộ đôi với các vị đông Phạm hạnh, hoan hỷ, tâm tư không chống đối5 không cứng rắn. Tỷ-kheo nào không phẫn nộ đối với các vị đồn^g Phạm hạnh, hoan hỷ, tâm tư không chống đối, không cứng rắn? thời tâm vị ây hướng về nhiệt tâm, chuyên chú, kiên trì, tinh tan. Neu tâm của ai hướng về nhiệt tâm, chuyên chú, kiên trì5 tinh tấn, như vậy là tâm hoang vu thứ năm đã được đoạn tận. Như vậy là năm tâm hoang vu đã được đoạn tận. Thế nào là năm tâm triền phược đã được cắt đứt? Này các Tỷ-kheo, ở dây, Tỷ-kheo đối với những dục, không có tham ái5 không có tham dục, không có ái luyến, không có khao khát, không có nhiệt não5 không có khát ái. Này các Tỷ-kheo? Tỷ-kheo nào đối với những dục, không có tham ái, không có tham dục, không có ái luyên, khônẹ có khao khát, không có nhiệt não, không có khát ái, thời tâm vị ây hướng vê nhiệt tâm, chuyên chú5 kiên tri, tinh tấn. Nếu tâm của ai hướnậ về nhiệt tâm5 chuyên chú, kiên tri, tinh tấn, như vậy là tâm triền phược thứ nhát đã được cắt đứt. Lại nữa, này các Tỷ-kheo? Tỷ-kheo nào đối với tự thân, không có tham ái... như vậy là tâm triền phược thứ hai đã được cắt đứt. Lại nữa, này các Tỷ-kheo, Tỷ-kheo nào đối với các sắc pháp, không có tham ái... như vậy là tâm triền phược thứ ba đã được cắt đứt. Lại nữa, này các Tỷ-kheo9 Tỷ-kheo nào không ăn cho đến thỏa thuê, cho đên bụng chứa đây, không thiên nặng vê khoái lạc sàng tọa, khoái lạc ngủ nghỉ, khoái lạc thụy miên, không có tham ái... như vậy là tâm triền phược thứ tư đã được cắt đứt. Lại nữa9 này các Tỷ-kheo, Tỷ-kheo nào sông Phạm hạnh, không mong câu được sanh thiên giới với ý nghĩ: “Ta với giới này, với hạnh này, với khô hạnh này, hay với Phạm hạnh này, sẽ được sanh làm chư thiên này hay chư thiên khác." Này các Tỷ-kheo5 Tỷ-kheo nào sống Phạm hạnh? không mong cầu được sanh thiên giới với ý nghĩ: "Ta với giới này, với hạnh này, với khô hạnh này, hay với Phạm hạnh này, sẽ được sanh làm chư thiên này hay chư thiên khác”, thời tâm vị ấy hướng về nhiệt tâm, chuyên chú? kiên tri, tinh tấn. Nếu tâm của ai hướng về nhiệt tâm, chuyên chú, kiên tri, tinh tấn, như vậy là tâm triền phược thứ năm đã được cắt đứt.

CHƯƠNG X. MƯỜI PHÁP 1145

y ĩ

Như vậy là năm tâm triên phược đã được căt đứt. Này các Tỷ-kheo5 với Tỷ-kheo hay Tỷ-kheo-ni nào, năm tâm hoang vu đã được đoạn tận, năm tâm triền phược này đã được cắt đứt, với vị ấy, đêm đến hay ngày đến, chờ đợi là sự lớn mạnh trong thiện pháp, không phải là sự tổn giảm. Ví như, này các Tỷ-kheo, trong độ trăng tròn,19 đêm đến hay ngày đến, mặt trăng được tăng trưởng về dung sắc, được tăng trưởng về hình tròn5 được tăng trưởng vê ánh sáng, được tăng trưởng vê bê cao, bê rộng của quỹ đạo. Cũng vậy, này các Tỷ-kheo5 với Tỷ-kheo hay Tỷ-kheo-ni nào, năm tâm hoang vu đã được đoạn tận, năm tâm triền phược đã được cắt đứt, với vị ấy, đêm đến hay ngày dến, chờ đợi là sự lớn mạnh trong các thiện pháp, không phải là sự tổn giảm. V. KINH

KHÔNG PHÓNG DẶT (Appamãdasutta) (A. V. 21) 15. Này các Tỷ-kheo? cho đến các loài hữu tình không chân, hay hai chân, hay bốn chân, hay nhiều chân, hay có sắc, hay không sắc, hay có tưởng, hay không tưởng, hay phi tưởng phi phi tưởng, Như Lai được gọi là tối thượng giữa họ5 bậc A-la-hán Chánh Đẳng Giác. Cũng vậy5 này các Tỷ-kheo, phàm có những thiện pháp nào, tất cả những pháp ấy đều lấy không phóng dật làm căn bản, lấy không phóng dật làm chỗ quy tụ, không phóng dật được gọi là tối thượng trong các pháp ấy.20 Ví như, này các Tỷ-kheo, phàm có những dấu chân của các loại chúng sanh bộ hành nào,21 tất cả đều hội tụ trong dấu chân con voi và dấu chân con voi được gọi là tối thượng trong tất cả loại dấu chân, tức là về phần to lớn. Cũng vậy, này các Tỷ-kheo, phàm có những thiện pháp nào, tất cả những pháp ấy đều lấy không phóng dật làm căn bản, lấy không phóng dật làm chỗ quy tụ, không phóng dật được gọi là tối thượng trong tất cả thiện pháp. Ví như, các đòn tay nào của một ngôi nhà có nóc nhọn, tât cả đêu đi đên mái nhọn5 hướng đên mái nhọn, quy tụ vào mái nhọn, mái nhọn đôi với chúng được gọi là tối thượng. Cũng vậy, này các Tỷ-kheo? phàm có những thiện pháp nào. tất cả những pháp ấy đều lấy không phóng dật làm căn bản, lấy không phóng dật làm chỗ quy tụ, không phóng dật được gọi là tối thượng trong tất cả thiện pháp. Ví nhu, này các Tỷ-kheo, phàm có những loại rễ hương nào, loại mủ keo đen22 được gọi là tối thượng. Cũng vậy? này các Tỷ-kheo, phàm có những thiện pháp nào... trong tất cả các thiện pháp. Ví nhu, này các Tỷ-kheo5 phàm có những loại lõi hương nào, loại Chiên- đàn đỏ được gọi là tối thượng. Cũng vậy, này các Tỷ-kheo5 phàm có những thiện pháp nào... trong tất cả thiện pháp.

19 Xem 4 V. 121; GS. V. 83 (kinh 67 ở sau); s. II. 106; KS. II. 139. 20 Xem4 II. 34; III. 35. 21 Jangala. Xem KS. V. 34ff. 22 KãḶãnusãrỉya'. Một loại mủ keo đen đặc chảy từ một loại cây ở Sumatra, không phải là Chiên-đàn đen.

Ví nhu, này các Tỷ-kheo, phàm có những loại hương nào, vũ quý hoa được gọi là tối thượng. Cũng vậy, này các Tỷ-kheo, phàm có những thiện pháp nào... trong tất cả thiện pháp. Ví như, này các Tỷ-kheo5 phàm có những tiểu vương nào, tất cả đều tùy thuộc Chuyên Luân Vương, Chuyên Luân Vương đôi với họ được gọi là tôi thượng. Cũng vậy, này các Tỷ-kheo5 phàm có những thiện pháp nào... trong tất cả thiện pháp. Ví như, này các Tỷ-kheo, phàm ánh sáng của loại sao nào, tất cả đều không bằng một phần mười sáu ánh sáng của mặt trăng, ánh sáng mặt trăng đối với chúng được gọi là tối thượng. Cũng vậy? này các Tỷ-kheo? phàm có những thiện pháp nào... trong tất cả thiện pháp. Ví như, này các Tỷ-kheo5 vào mùa thu, khi hư không mở rộng, không có mây mù, mặt trời vươn thẳng lên trời không, quét sạch mọi tối tăm trên trời, chói sáng, rực sáng, bừng sáng. Cũng vậy, này các Tỷ-kheo5 phàm có những thiện pháp nào... trong tất cả thiện pháp. Ví như, này các Tỷ-kheo, phàm có con sông lớn nào, ví như sông Hằng, sông Yamunã, sông Aciravatĩ, sông Sarabhũ, sông Mahĩ, tất cả con sông ấy đều đi đên biên? hướng đên biên, thuận xuôi vê biên, hướng nhập vào biên, biên lớn được gọi là tối thượng với chúng. Cũng vậy? này các Tỷ-kheo? phàm có những thiện pháp nào, tất cả những pháp ấy lấy không phóng dật làm căn bản, lấy không phóng dật làm chỗ quy

tq, không phóng dật được gọi là tối thượng trong các pháp ấy. VI. KINH ĐÁNG ĐƯỢC CUNG KÍNH CÚNG DƯỜNG (Ẫhuneyyasuttd)13 (A. V. 23) 16. Này các Tỷ-kheo5 mười hạng người này đáng được cung kính, đáng được tôn trọng, đáng được cúng dường, đáng được chắp tay, là vô thượng phước điền ở đời. Thế nào là mười? Như Lai, bậc A-la-hán Chánh Đẳng Giác; bậc Độc Giác; bậc Giải Thoát Cả Hai Phần; bậc Tuệ Giải Thoát; bậc Thân Chứng; bậc Kiến Chí; bậc Tín Giải Thoát; bậc Tùy Pháp Hành; bậc Tùy Tín Hành; bậc Chuyển Tánh. Này các Tỷ-kheo, mười hạng người này đáng được cung kính, đáng được tôn trọng? đáng được cúng dường? đáng được chắp tay5 là vô thượng phước điền ở đời. VII. KINH VỊ HỘ TRÌ THỨ NHẤT (PaỊhamanăthasutta)23 24 (4 V. 23) 17. Này các Tỷ-kheo5 hãy trú với vị hộ trì5 chớ trú không có vị hộ trì. Này các Tỷ-kheo, đau khổ là người sống không có vị hộ trì. Này các Tỷ-kheo? mười pháp này tạo thành vị hộ trì. Thế nào là mười?

23 Tham chiếu: Tăng.(T.02. 0125.44.8. 0767b27). 24 Tham chiếu: Trụ pháp kỉnh (7.01. 0026.95. 0577b02).

CHƯƠNG X. MƯỜI PHÁP 1147

Này các Tỷ-kheo, ở đây Tỷ-kheo có giới, sông chê ngự với sự chê ngự của Giới bổn (Pãtimokkha), đây đủ oai nghi, chánh hạnh, thấy nguy hiểm trong những lỗi nhỏ nhặt, chấp nhận và tu học trong các học pháp. Này các Tỷ-kheo, Tỷ-kheo nào có giới, sống chế ngự với sự chê ngự của Giới bổn (Pãtimokkhă). đầy đủ oai nghi, chánh hạnh, thấy nguy hiểm trong những lỗi nhỏ nhặt, chấp nhận và tu học trong các học pháp5 đây là pháp tác thành vị hộ trì. Lại nữa, này các Tỷ-kheo5 Tỷ-kheo nghe nhiều, thọ trì những gì đã nghe, chất chứa những gì đã nghe; những pháp nào sơ thiện, trung thiện, hậu thiện, có văn5 có nghia, đề cao đời sống Phạm hạnh hoàn toàn viên mãn thanh tịnh; những pháp ay, vị ấy đã nghe nhiều5 đã thọ trì5 đã tụng đọc bằng lời, đã quán sát với ý5 đã thê nhập với chánh kiên. Này các Tỷ-kheo, Tỷ kheo nào nghe nhiêu,... thể nhập với chánh kiến, đây là pháp tác thành vị hộ trì. Lại nữa, này các Tỷ-kheo5 Tỷ-kheo làm bạn với thiện hữu, thân với thiện hữu, giao thiệp với thiện hữu. Này các Tỷ-kheo? Tỷ-kheo nào làm bạn với thiện hữu, thân với thiện hữu, giao thiệp với thiện hữu, đây là pháp tác thành vị hộ trì. Lại nữa, này các Tỷ-kheo, Tỷ-kheo dễ nói, thành tựu những pháp tác thành người dễ nói, kham nhẫn và khéo chấp nhận những lời giáo giới. Này các Tỷ- kheo, Tỷ-kheo nào dễ nói, thành tựu những pháp tác thành người dễ nói5 kham nhẫn và khéo chấp nhận những lời giáo giới, đây là pháp tác thành vị hộ trì. Lại nữa, này các Tỷ-kheo? Tỷ-kheo, phàm có những công việc gì cần phải làm5 hoặc lớn, hoặc nhỏ đối với các vị đồng Phạm hạnh, ở đây, vị ấy khéo léo và tinh cần, thành tựu sự quán sát các phương tiện, vừa đủ để làm, vừa đủ để tổ chức. Này các Tỷ-kheo5 Tỷ-kheo nào, phàm có những công việc gì... vừa đủ để tổ chức, đây là pháp tác thành vị hộ trì. Lại nữa, này các Tỷ-kheo, Tỷ-kheo ưa pháp, cùng nói chuyện một cách dễ thương,25 hân hoan trong Thắng pháp, trong Thắng luật. Này các Tỷ-kheo, phàm Tỷ-kheo nào ưa pháp, cùng nói chuyện một cách dễ thương, hân hoan trong Thắng pháp, trong Thắng luật, đây là pháp tác thành vị hộ trì. Lại nữa, này các Tỷ-kheo9 Tỷ-kheo sông tinh cân tinh tân, đoạn trừ các pháp bất thiện, làm cho đầy đủ các thiện pháp, nỗ lực kiên trì,

không bỏ rơi gánh nặng đôi với các thiện pháp. Này các Tỷ-kheo? phàm Tỷ-kheo nào sông tinh Cần tinh tấn, đoạn trừ các pháp bất thiện, làm cho đầy đủ các thiện pháp, nỗ lực kiên trì, không bỏ rơi gánh nặng đối với các thiện pháp, đây là pháp tác thành vị hộ trì. Lại nữa, này các Tỷ-kheo? Tỷ-kheo biết đủ đối với các vật dụng như y, đồ ăn khất thực, sàng tọa, dược phẩm trị bệnh. Này các Tỷ-kheo5 phàm Tỷ-kheo nào biết đủ đối với các vật dụng như y, đô ăn khât thực, sàng tọa5 dược phẩm trị bệnh, đây là pháp tác thành vị hộ trì.

25 Pỉyasamudãhãra. AA. V. 6 giải thích là sự chú tâm khi nghe người khác nói và cũng ưa bày tỏ quan điểm của mình trước mọi người.

Lại nữa, này các Tỷ-kheo, Tỷ-kheo chánh niệm5 thành tựu niệm tuệ tối thắng, ức niệm, tùy niệm việc đã làm từ lâu9 đã nói từ lâu. Này các Tỷ-kheo5 phàm Tỷ-kheo nào chánh niệm... đã nói từ lâu, đây là pháp tác thành vị hộ trì. Lại nữa, này các Tỷ-kheo5 Tỷ-kheo có trí tuệ, thành tựu với trí tuệ về sanh diet, trí tuệ thuộc bậc Thánh, thể nhập và hướng đến chơn chánh đoạn tận khổ đau. Này các Tỷ-kheo? phàm Tỷ-kheo nào có trí tuệ... đoạn tận khổ dau, đây là pháp tác thành vị hộ trì. Này các Tỷ-kheo, hãy trú với vị hộ tri, chớ trú không có vị hộ trì. Này các Tỷ-kheo, đau khổ là người trú không có vị hộ trì. Này các Tỷ-kheo5 đây là mười pháp tác thành vị hộ trì. VIII. KINH VỊ Hộ TRÌ THỨ HAI (Dutìyanãthasutta)26 (4 V. 25) 18. Như vầy tôi nghe... Này các Tỷ-kheo, hãy trú với vị hộ trì? chớ trú không có vị hộ trì. Đau khổ, này các Tỷ-kheo, là người trú không có vị hộ trì. Này các Tỷ-kheo5 có mười pháp tác thành vị hộ trì này. Thế nào là mười? Ở đây, này các Tỷ-kheo, Tỷ-kheo là người có giới... chấp nhận và học tập trong các học pháp, nghĩ rằng: "Thật sự có giới là Tỷ-kheo này. Vị này trú, được bảo vệ với sự bảo vệ của Giới bổn (Pãtimokkha). đầy đủ oai nghi chánh hạnh, thấy sợ hãi trong các lỗi nhỏ nhặt, chấp nhận và học tập trong các học pháp." Các trưởng lão Tỷ-kheo nghĩ đến Tỷ-kheo ấy đáng nói đến, đáng được giáo giới. Các tnmg niên Tỷ-kheo... Các tân học Tỷ-kheo nghĩ đến Tỷ-kheo ấy đáng được nói đến5 đáng được giáo giới. Với vị ấy, được các trưởng lão Tỷ- kheo thương tưởng, được các trung niên Tỷ-kheo thương tưởng, được các tân học Tỷ-kheo thương tưởng, chờ đợi là sự lớn mạnh trong các thiện pháp, không phải là sự tổn giảm, đây là pháp tác thành vị hộ trì. Lại nữa, này các Tỷ-kheo5 Tỷ-kheo là vị nghe nhiều... khéo thông đạt nhờ chánh kiến, nghĩ rằng: "Thật sự Tỷ-kheo này là vị nghe nhiều, thọ trì những gì đã nghe, chất chứa những gì đã nghe; những pháp ấy sơ thiện, trung thiện, hậu thiện, có văn, có nghĩa, đề cao đời sống Phạm hạnh hoàn toàn viên mãn thanh tịnh; những pháp ấy, vị ấy đã nghe nhiều, đã thọ trì, đã tụng đọc bằng lời, đã quán sát băng ý9 khéo thông đạt nhờ chánh kiên.^, Các trưởng lão Tỷ-kheo... Các trung niên Tỷ-kheo... Các tân học Tỷ-kheo nghĩ đến Tỷ-kheo ấy đáng được nói đến, đáng được giáo giới. Với vị ấy, được các trưởng lão Tỷ-kheo thương tưởng, được các trung niên Tỷ-kheo thương tưởng, được các tân học Tỷ-kheo thương tưởng, chờ đợi là sự lớn mạnh trong các thiện pháp, không phải là sự tổn giảm, đây là pháp tác thành sự hộ trì. Lại nữa, này các Tỷ-kheo5 Tỷ-kheo làm bạn với thiện hữu, thân với thiện hữu, giao thiệp với thiện hữu, nghĩ rằng: "Thật sự Tỷ-kheo này làm bạn với

26 Tham chiếu: Trụ pháp kỉnh (T.01. 0026.95. 0577Ồ02).

thiện hữu, thân với thiện hữu, giao thiệp với thiện hữu." Các tnrởng lão Tỷ- kheo... Các trunệ niên Tỷ-kheo... Các tân học Tỷ-kheo nghĩ đến Tỷ-kheo ấy đáng được nói đên? đáng được giáo giới. Với vị ây... tác thành vị hộ trì. Lại nữa, này các Tỷ-kheo, Tỷ-kheo dễ nói9 thành tựu những pháp tác thành người dễ nói, kham nhẫn và khéo chấp nhận những lời giáo giới nghĩ rằng: "Thật sự Tỷ-kheo này, dễ nói5 thành tựu những pháp tác thành người dễ nói5 kham nhẫn và khéo chấp nhận những lời giáo gi&i." Các trưởng lão Tỷ-kheo... Các trung niên Tỷ-kheo... Các tân học Tỷ-kheo nghĩ đến Tỷ-kheo ấy đáng được nói đến, đáng được giáo giới. Với vị ấy... tác thành vị hộ trì. Lại nữa, này các Tỷ-kheo5 Tỷ-kheo, phàm có những công việc gì càn phải làm, hoặc lớn, hoặc nhỏ đối với các đồng Phạm hạnh, ở đây5 vị ấy khéo léo và tinh cần? thành tựu suy tư đến các phương tiện vừa đủ để làm, vừa đủ để tổ chức. Các trưởng lão Tỷ-kheo... Các trung niên Tỷ-kheo... Các tân học Tỷ-kheo nghĩ đên Tỷ-kheo ây đáng được nói đên, đáng được giáo giới. Với vị ấy... tác thành vị hộ trì. Lại nữa, này các Tỷ-kheo, vị Tỷ-kheo ưa pháp? cùng nói chuyện một cách dễ thương, hân hoan trong Thắng pháp, Thắng luật, nghĩ rằng: "Thật sự vị Tỷ- kheo này ưa pháp, cùng nói chuyện một cách dễ thương, hân hoan trong Thắng pháp5 Thắng luật?5 Các trưởng lão Tỷ-kheo... Các trung niên Tỷ-kheo... Các tân học Tỷ-kheo nghĩ đến Tỷ-kheo ấy đáng được nói đến, đáng được giáo giới. Với vị ấy... tác thành vị hộ trì. Lại nữa, này các Tỷ-kheo, Tỷ-kheo ưa sông tinh cân tinh tân? đoạn trừ các pháp bất thiện, làm cho đầy đủ các thiện pháp, nỗ lực kiên trì9 khônẹ bỏ rơi gánh nặng đôi với các thiện pháp5 nghĩ răng: "Thật sự Tỷ-kheo này sông tinh cần tinh tấn5 đoạn trừ các pháp bất thiện, làm cho đầy đủ các thiện pháp, nỗ lực kiên tri, không bỏ rơi gánh nặng đối với các thiện pháp." Các trưởng lão Tỷ-kheo... Các trung niên Tỷ-kheo... Các tân học Tỷ-kheo nghĩ đến Tỷ-kheo ấy đáng được nói đến, đáng được giáo giới. Với vị ấy... tác thành vị hộ trì. Lại nữa, này các Tỷ-kheo? Tỷ-kheo biết đủ với các vật dụng như y, ẩm thực, sàng tọa5 dược phẩm trị bệnh, nghĩ rằng: "Thật sự Tỷ-kheo này biết đủ với các vật dụng như y, ẩm thực, sàng tọa, dược phẩm trị benh." Các trưởng lão Tỷ- kheo... Các trunệ niên Tỷ-kheo... Các tân học Tỷ-kheo nghĩ đến Tỷ-kheo ấy đáng được nói đến, đáng được giáo giới. Với vị ấy... tác thành vị hộ trì. Lại nữa, này các Tỷ-kheo, Tỷ-kheo chánh niệm, thành tựu niệm tuệ tối thắng, ức niệm, tùy niệm việc đã làm, đã nói từ lâu, nghĩ rằng: "Thật sự Tỷ- kheo này chánh niệm, thành tựu niệm tuệ tôi thăng... đã làm, đã nói từ 12u." Các trưởng lão Tỷ-kheo... Các trung niên Tỷ-kheo... Các tân học Tỷ-kheo nghĩ đến Tỷ-kheo ấy đáng được nói đến, đáng được giáo giới. Với vị ấy... tác thành vị hộ trì. Lại nữa, này các Tỷ-kheo, Tỷ-kheo có trí tuệ, thành tựu trí tuệ về sanh diệt, thể nhập Thánh quyết trạch, đưa đến chơn chánh đoạn diệt khổ đau5 nghĩ rằng:

uThật sự Tỷ-kheo này có trí tuệ5 thành tựu trí tuệ về sanh diệt, thể nhập Thánh quyết trạch, đưa đến chơn chánh đoạn diệt khổ đau?9 Các trưởng lão Tỷ-kheo nghĩ đến Tỷ-kheo ấy đáng được nói đến, đáng được giáo giới. Các trung niên Tỷ-kheo nghĩ đến

Tỷ-kheo ây đánệ được nói đên5 đáng được giáo giới. Các tân học Tỷ-kheo nghĩ đên Tỷ-kheo ây đáng được nói đên5 đáng được giáo giới. Với vị ấy, được các trưởng lão Tỷ-kheo thương tưởng, được các trung niên Tỷ-kheo thương tưởng, được các tân học Tỷ-kheo thương tưởng, chờ đợi là sự lớn mạnh trong các thiện pháp, không phải là sự tổn giảm, đây là pháp tác thành vị hộ trì. Này các Tỷ-kheo, hãy trú có vị hộ trì, chớ trú không có vị hộ trì. Đau khổ, này các Tỷ-kheo, là người trú không có vị hộ trì. Này các Tỷ-kheo5 đây là mười pháp tác thành vị hộ trì. IX. KINH THÁNH CƯ THỨ NHẤT (PaḶhamaariyãvãsasutta) (Ắ. V. 29) 19. Này các Tỷ-kheo5 có mười Thánh cư27 này, với những Thánh cư này? các bậc Thánh đã sống, đang sống và sẽ sống. Thế nào là mười? Ở đây, này các Tỷ-kheo, Tỷ-kheo đoạn tận năm chi phần, thành tựu sáu chi trừ khử sự thật cá nhân, đã đoạn tận hoàn phần, hộ trì một sự, đầy đủ bốn y cứ,2829 toàn các tầm cầu,29 các tư duy không có uế trược? thân hành được khinh an, tâm được khéo giải thoát, tuệ được khéo giải thoát. Này các Tỷ-kheo, đây là mười Thánh cu, với những Thánh cư này5 các bậc Thánh đã sống, đang sống và sẽ sống. X. KINH THÁNH CƯ THỨ HAI (Dutiyaariyãvãsasuttaý^ (4 V. 29) 20. Một thời, Thế Tôn trú giữa dân chung Kuru, tại một thị trấn của bộ tộc Kuru, gọi là Kammăsadhamma. Ở đây9 Thế Tôn gọi các Tỷ-kheo... Thế Tôn nói như sau: Này các Tỷ-kheo5 có mười Thánh cư này; với những Thánh cư này5 các vị Thánh đã sống, đang sống và sẽ sống. Thế nào là mười? Ở đây? này các Tỷ-kheo, Tỷ-kheo đoạn tận năm chi phần, thành tựu sáu chi phần, hộ trì một sự, đầy đủ bốn y cứ, trừ khử sự thật cá nhân, đã đoạn tận hoàn toàn các tâm câu, các tư duy không có uê trược, thân hành được khinh an, tâm được khéo giải thoát, tuệ được khéo giải thoát. Và này các Tỷ-kheo, thế nào là Tỷ-kheo đã đoạn tận năm chi phần? Ở đây, này các Tỷ-kheo9 Tỷ-kheo đoạn tận dục tham, đoạn tận sân, đoạn

27 Thánh cư này được Vua Asoka khắc vào bia ký Bhabra để các Tỷ-kheo y cứ hành trì. Xem D. III. 269; GS.V. 21. 28 Caturãpasseno. Apassaya: Cái gối, cái nệm. Xem D. III. 216. 29 AA. V 10: Samavayasatthesanoti ettha avayãtỉ anũnã, satthãtỉ vỉssaịthã (t4Đã đoạn tận hoàn toàn các tầm cầu": Trong tnrờng hợp này, avayă là hoàn toàn, satthã là gạt bỏ, đoạn tận). Xem GS. II. 48. 3Tham chiếu: Tăng.(7L02. 0125.46.2. 775cl9); Tạp.(T.02. 0099.71. 0018b28).

tận hôn trầm thụy miên, đoạn tận trạo hối5 đoạn tận nghi. Như vậy5 này các Tỷ- kheo, là Tỷ-kheo đoạn tận năm chi phần. Và này các Tỷ-kheo, thế nào là Tỷ-kheo thành tựu sáu chi phần? Ở đây, này các Tỷ-kheo5 Tỷ-kheo khi mắt thấy sắc, không có hân hoan, không có thất vọng5 trú xả, chánh niệm tỉnh giác; khi tai nghe tiếng, không có hân hoan, không có thất vọng, trú xả5 chánh niệm tỉnh giác; khi mũi ngửi hương, không có hân hoan, không có thất vọng, trú xả, chánh niệm tỉnh giác; khi lưỡi nếm vị, không có hân hoan, không có thất vọng, trú xả5 chánh niệm tỉnh giác; khi thân cảm xúc, không có hân hoan, không có thất vọng, trú xả? chánh niệm tỉnh giác; khi ý biết pháp, không có hân hoan, không có thất vọng, trú xả, chánh niệm tỉnh giác. Như vậy5 này các Tỷ-kheo, là Tỷ-kheo thành tựu sáu chi phần. Và này các Tỷ-kheo, thế nào là Tỷ-kheo hộ trì một sự? Ở đây, này các Tỷ-kheo, Tỷ-kheo thành tựu với tâm được niệm hộ trì. Như

vậy, này các Tỷ-kheo? là Tỷ-kheo hộ trì một sự. Và này các Tỷ-kheo5 thế nào là Tỷ-kheo đầy đủ bốn y cứ? Ở đây? này các Tỷ-kheo, Tỷ-kheo có đắn đo thân cận một sự, có đắn đo kham nhẫn một sự, có đắn đo tránh né một sự, có đắn đo trừ khử một sự. Như vậy, này các Tỷ-kheo5 là Tỷ-kheo đầy đủ bốn y cứ. Và này các Tỷ-kheo, thế nào là Tỷ-kheo trừ khử sự thật cá nhân? Ở đây5 này các Tỷ-kheo5 đối với những sự thật sai biệt phổ thông được các Sa-môn5 Bà-la-môn phổ thông chấp nhận nhu: "Thế giới là thường còn5 thế giới là không thường còn; thế giới có giới hạn, thế giới không giới hạn; sinh mạng với thân thể là một, sinh mạng với thân thể là khác; Như Lai có tồn tại sau khi chết, Như Lai không tôn tại sau khi chết; Như Lai có tôn tại và không có tôn tại sau khi chết, Như Lai không tồn tại và không không tồn tại sau khi chết." Tất cả những tin tưởng được trừ diệt, trừ bỏ5 xả bỏ5 quăng bỏ9 giải tỏa? đoạn tận9 từ bỏ. Như vậy, này các Tỷ-kheo5 là Tỷ-kheo trừ khử những sự thật cá nhân. Và này các Tỷ-kheo. như thê là Tỷ-kheo đã được tận đoạn hoàn toàn các tầm cẩu? Ở đây5 này các Tỷ-kheo, Tỷ-kheo đã đoạn tận dục tầm cầu, đã đoạn tận hữu tâm câu, Phạm hạnh tâm câu được khinh an. Như vậy9 này các Tỷ-kheo, là Tỷ- kheo đã đoạn tận hoàn toàn các tầm cầu. Và này các Tỷ-kheo5 như thê nào là Tỷ-kheo có các tư duy không có uê trược? Ở đây, này các Tỷ-kheo, Tỷ-kheo đã đoạn tận dục tư duy, đã đoạn tận sân tư duy, đã đoạn tận hại tư duy. Như vậy, này các Tỷ-kheo5 là Tỷ-kheo có các tư duy không có uế trược. Và này các Tỷ-kheo5 thế nào là Tỷ-kheo tâm hành được khinh an? Ở đây, này các Tỷ-kheo, Tỷ-kheo đoạn lạc đoạn khổ5 chấm dứt hỷ ưu đã

cảm thọ trước, chứng đạt và an trú Thiên thứ tư, không khô không lạc, xả niệm thanh tịnh. Như vậy, này các Tỷ-kheo, là Tỷ-kheo tâm hành được khinh an. Và này các Tỷ-kheo, như thế nào là Tỷ-kheo tâm được khéo giải thoát? Ở đây5 này các Tỷ-kheo? Tỷ-kheo tâm được giải thoát khỏi tham, tâm được giải thoát khỏi sân, tâm được giải thoát khỏi si. Như vậy, này các Tỷ-kheo, là Tỷ-kheo tâm được khéo giải thoát. Và này các Tỷ-kheo, như thế nào là Tỷ-kheo với tuệ khéo giải thoát? Ở dây, này các Tỷ-kheo5 Tỷ-kheo biết rằng: "Tham ái đã được đoạn tận nơi ta, được chặt đứt từ gốc rễ, làm thành như thân cây Sãla? làm cho không thể tái sanh, làm cho không thể sanh khởi trong tương lai" rõ biết rằng: "Sân đã được đoạn tận nơi ta... trong tương lai"; rõ biết rằng: "Si đã được đoạn tận nơi ta, được chặt đứt từ gốc rễ, làm thành như thân cây Sãla, làm cho không thể tái sanh5 làm cho không thể sanh khởi trong tương lai." Như vậy? này các Tỷ-kheo, là Tỷ-kheo với tuệ khéo giải thoát. Này các Tỷ-kheo, tất cả những vị Thánh nào trong quá khứ đã sống theo Thánh cư, tất cả những vị ấy đã sống theo mười Thánh cư này. Này các Tỷ- kheo, tất cả những vị Thánh nào trong tương lai sẽ sống theo Thánh cư, tất cả những vị ấy sẽ sống theo mười Thánh cư này. Này các Tỷ-kheo, tất cả những vị Thánh nào trong hiện tại đang sống theo Thánh cư, tất cả những vị ấy đang sống theo mười Thánh cư này. Này các Tỷ-kheo, đây là mười Thánh cư mà các vị Thánh đã sống, đang sống và sẽ sống.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.